

בבית המשפט העליון

בע"מ 6169/17

לפני: כבוד השופט מ' מזוז

המבקשת: פלונית

נגד

המשיב: פלוני

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-
לוד (השופטת ר' פלאוט) מיום 9.7.2017 בעמ"ש 32881-12-16

בשם המבקשת: עו"ד ורדה חקלאי

בשם המשיב: עו"ד טלי הוד ליבוביץ

ספרות:

[חמי בן-נון, טל חבקיץ, הערעור האזרחי \(מהדורה 3, 2012\)](#)

חקיקה שאוזכרה:

[תקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984: סע' 445, 445\(ג\)](#)

מיני-רציו:

* בית המשפט אינו רשאי להורות למוסדות הפיננסיים בהם נוהלו חשבונות בני הזוג, לחשוף מידע כלכלי בהעדר הסכמת הצדדים וכאשר הדבר אינו נדרש לקיומו התקין של ההליך המשפטי.

* משפט חוקתי – זכויות יסוד – הזכות לפרטיות

האם רשאי בית המשפט המחוזי, במסגרת דיון מקדמי בערעור בענייני משפחה, להורות לכל המוסדות הפיננסיים בהם נוהלו חשבונות בני הזוג, להמציא לעיונו את היתרות המצויות בחשבונות, בהעדר הסכמת הצדדים?

בית המשפט העליון (השופט מ' מזוז) קיבל את הערעור ופסק:

מידע הנוגע למצבו הכלכלי של אדם הוא מידע פרטי ושימוש בו ללא הסכמה מהווה פגיעה בפרטיות. יש שחשיפת מידע פרטי נדרשת לצורך קיום הליך משפטי תקין, הוגן ויעיל. פגיעה כאמור תהיה מוצדקת כאשר לא קיימת חלופה אחרת; בהינתן שהפגיעה היא המינימאלית ההכרחית; וכאשר יש צורך ממשי בחשיפת הפרטים לשם קיומו של ההליך המשפטי. אין ביהמ"ש רשאי – בשם הניסיון להביא לפשרה – לכפות על הצדדים לחשוף מידע פרטי שאין בו תועלת לצורך קיום ההליך. בנסיבות דנן, הוראת ביהמ"ש לחשוף את המידע הכלכלי של כל אחד מהצדדים, אין בה צורך לקיומו התקין של ההליך המשפטי. אף אם נועדה ההוראה לקידום הפשרה, הרי שהיא חורגת מגדרי המותר בהליך ופוגעת שלא לצורך בזכות לפרטיות של האישה.

פסק-דין

1. בין הצדדים, בני זוג לשעבר, התנהל הליך בבית המשפט לענייני משפחה שסופו בפסק דין שקבע כי על הצדדים לקיים הסכם ממון שנערך ביניהם שנים קודם לכן. המבקשת - האישה - הגישה ערעור לבית המשפט המחוזי על פסק הדין, ובדיון מקדמי ("קדם ערעור") שנערך בבית המשפט המחוזי ניתן צו המופנה לכל המוסדות הפיננסיים בהם ניהלו הצדדים חשבונות, יחד ובנפרד, המורה להם להמציא לעיונו של בית המשפט את היתרות המצויות בחשבונות אלה נכון למועדים הרלבנטיים לפי קביעתו של בית המשפט לענייני משפחה. השאלה המתעוררת במקרה דנן היא, האם היה רשאי בית המשפט המחוזי להורות כן בהעדר הסכמה מטעם כל אחד מהצדדים ובשים לב לזכות לפרטיות.

רקע ביתר הרחבה

2. הצדדים נישאו זה לזו בשנת 1972. בשנת 1993 התגלע ביניהם קרע שלאחריו החליטו לערוך הסכם ממון ולהמשיך בקשר הזוגי. נישואיהם של הצדדים המשיכו להתקיים אפוא, עד שבשנת 2007 התגלע ביניהם קרע נוסף, והם החליטו להתגרש. בשנת 2009 ניתן הגט והצדדים התגרשו באופן סופי. מיד בסמוך לכך הגישו כל אחד מהצדדים תביעות שבבסיסן הסכם הממון - הבעל לביטול חלקים מהסכם הממון והאישה לאכיפתו.

3. ביום 22.10.2013 ניתן פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה. בית המשפט דחה את תביעת הבעל לביטול חלקים מהסכם הממון וקיבל את תביעת האישה לאכיפתו. לצד זאת נדחו רכיבים שונים בתביעת האישה שעניינם נזקים לכאורה שגרם לה הבעל. בשורה התחתונה נקבע כי על הצדדים לקיים את הוראות הסכם הממון, כמו

גם את הוראות ההסכם החלקי/זמני שנכרת בין הצדדים וקיבל תוקף של פסק דין עוד לפני גירושיהם. בהתאם נקבע כי כל הרכוש שנצבר על ידי כל אחד מהצדדים, לרבות המוניטין ולמעט בית מגורים ועסקו של הבעל, שייכים לצדדים בחלקים שווים. כן הורה בית המשפט על מינוי רואה חשבון על מנת שיערוך חוות דעת חשבונאית מלאה בכל הנוגע לרכוש הצדדים ולזכויותיהם.

4. על פסק דין זה הגישה האישה ערעור אשר נמחק ביום 6.1.2014 בהתאם לקביעתו של בית המשפט המחוזי לפיה פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה איננו אלא החלטה אחרת, והדרך להשיג עליו היא באמצעות הגשת בקשת רשות ערעור. האישה הגישה אפוא בקשת רשות ערעור, ובעקבות דיון שהתקיים לפני בית המשפט המחוזי חזרה בה מן הבקשה, תוך שהובהר בשנית כי פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה איננו אלא החלטה אחרת, וכי רק לאחר השלמת כל ההליכים שנותרו לבירור, ניתן יהיה להגיש ערעור.

5. הענין חזר אפוא לבית המשפט לענייני משפחה, וביום 1.11.2016 - לאחר שהוגשה חוות דעתו של רואה החשבון שמונה בהליך - ניתן פסק דין משלים. בפסק הדין קבע בית המשפט, בין היתר, כי הכספים הנזילים שנצברו בין הצדדים עד למועד הגירושיין (25.6.2009) יחולקו ביניהם שווה בשווה, וכי גם ההפקדות שנצברו בקופות הגמל וקרנות הפנסיה יחולקו באופן שווה בשווה, אך זאת עד ליום 1.1.2017, כביטוי למוניטין שנצבר במהלך החיים המשותפים.

6. כנגד פסק הדין (מיום 22.10.2013 ומיום 1.11.2016) הגישה האישה ערעור לבית המשפט המחוזי. בין יתר טענותיה טענה האישה כי המועדים שנקבעו בפסק דינו המשלים של בית המשפט לענייני משפחה לחלוקה שווה בין בני הזוג אינם משקפים את הסכמות הצדדים כפי שנוסחו בהסכם הממון, ולמעשה הם מתייחסים לכסף שצברה האישה לבדה לאחר מועד הקרע, שמטבע הדברים היה לפני מועד הגירושיין, והוא המועד הקובע.

7. ביום 27.3.2017 קיים בית המשפט המחוזי (השופטת ר' פלאוט) דיון מקדמי בערעור, ובסופו ניתנה החלטה זו:

”בשלב זה... אני מוצאת לנכון ליתן הוראות שעניינן הפיכת פסק הדין לאופרטיבי. היינו יש לדעת מה השורה

התחתונה של פסק הדין מבחינה כספית, מה החלוקה בין הצדדים ובעקבות כך מה הפערים ביניהם. לפיכך ניתן צו המופנה כלפי כל המוסדות הכספיים בהם ניהלו הצדדים חשבונות במועדים הרלבנטיים ליתן נתונים באשר ליתרות המצויות בחשבונות השונים בהתאם לאמור בסעיפים 14, 15, 16 לפסק הדין [של בית המשפט לענייני משפחה, מ.מ.]. במידת הצורך תוגש פסיקתא לחתימה".

8. הצדדים לא השיגו על החלטה זו, אם כי האישה הגישה לבית המשפט בקשה לעיון חוזר שנדחתה. ניסיונות הצדדים להגיע לפסיקתא מוסכמת לא צלחו, וביום 9.7.2017 ניתנה הפסיקתא הבאה:

"הנני מורה בזה לכל מוסד בנקאי ו/או כספי מכל מן וסוג שהוא ליתן בידי [שמות באי כוח הצדדים] את יתרות הכספים הנזילים בכל החשבונות כפי שהיו ביום 25.6.2009 וביום 1.1.2017, הרשומים ו/או שהיו רשומים על שם [שמות הצדדים]".

9. פסיקתא זו היא למעשה מושא בקשת רשות הערעור דנן.

טענות הצדדים

10. לטענת האישה, בית המשפט המחוזי שגה בשניים. ראשית, נטען כי בית המשפט כלל לא היה מוסמך לתת את החלטתו ואת הפסיקתא מושא בקשת רשות הערעור, שכן הכספים הנמצאים במוסדות הפיננסיים השונים כלל אינם נדרשים לצורך הכרעה בערעור, וחשיפתם פוגעת פגיעה בלתי מידתית בזכותה של האישה לפרטיות. שנית, נטען כי מכל מקום הפסיקתא שניתנה שינתה מהחלטתו של בית המשפט מיום 27.3.2017, ולמעשה מקביעתו של בית המשפט לענייני משפחה באשר למועדים הרלבנטיים, שכן המועד 1.1.2017 מתייחס אך ורק לכספים שהופקדו בקופות הגמל וקרנות הפנסיה, ולא לכספים הנזילים.

11. הבעל, מנגד, סבור כי דין הבקשה להידחות. לטענתו, הבקשה - אף שהיא הוגשה כלפי הפסיקתא - מופנית הלכה למעשה כלפי ההחלטה מיום 27.3.2017, עליה לא השיגה האישה במועד, ולגביה היא אף הודיעה לבית המשפט במפורש כי השלימה עמה. כן נטען כי הבקשה הוגשה בשיהוי ניכר, וכי מכל מקום אין היא מעלה כל שאלה בעלת חשיבות עקרונית המצדיקה מתן רשות ערעור ב"גלגול שלישי". לגופם של דברים נטען, כי הבקשה נועדה אך על מנת להסתיר את הכספים שקיבלה האישה לאורך שנות עבודתה, וכי לא ייגרם לאישה כל נזק מחשיפת הפרטים במסגרת ההליך המתנהל ממילא בדלתיים סגורות. לחלופין נטען, כי הבעל נכון לקבל את ניסוחה של האישה לפסיקתא, כפי שהוצע על ידיה לבית המשפט.

דיון והכרעה

12. לאחר עיון הגעתי לכלל מסקנה כי יש מקום במקרה זה ליתן רשות ערעור, לדון בערעור על פי הרשות שניתנה ולקבל את הערעור, כפי שיפורט להלן. השאלה העיקרית המתעוררת במקרה זה היא, האם היה רשאי בית המשפט ליתן את הצו המופנה לכל המוסדות הפיננסיים לצורך חשיפת פרטיה של האישה בהעדר הסכמה מצדה. שאלה זו מעלה את שאלת האיזון הראוי בין הזכות לפרטיות לבין האינטרס בדבר קיומו של הליך משפטי תקין.

הזכות לפרטיות מול האינטרס בדבר קיומו של הליך משפטי תקין

13. אין חולק כי מידע הנוגע למצבו הכלכלי של אדם הוא מידע פרטי. שימוש במידע זה ללא הסכמה מהווה פגיעה בפרטיות. אף על פי כן, יש שחשיפתו של מידע פרטי נדרשת לצורך קיום הליך משפטי תקין, הוגן ויעיל, שהרי לעתים "עשיית משפט צדק מחייבת הצגת נתונים ועובדות החוסים תחת הגנת הפרטיות שבלעדיהם לא ניתן להגיע לחקר האמת" ([בע"מ 3542/04 פלוני נ' פלונית](#), [פורסם בנבו] פסקה 10 (20.6.2005); להלן: ענין פלוני). במקרים כאלה מתעוררת שאלת האיזון הראוי, היינו אימתי מוצדק לפגוע בזכות לפרטיות, ועד כמה, על מנת להשיג את התכלית המבוקשת. ככלל, הפגיעה בזכות לפרטיות - ככל שהיא נדרשת - צריכה לעמוד בדרישת המידתיות. בהתאם, פגיעה כאמור תהיה מוצדקת כאשר לא קיימת חלופה אחרת כגון הוכחה בראיות אחרות או בנטלים; בהינתן שהפגיעה היא המינימאלית ההכרחית; וכאשר יש צורך ממשי בחשיפת הפרטים לשם קיומו של ההליך המשפטי (ענין פלוני, פסקה 10; [רע"א 1917/92 סקולר נ' גרבי, פ"ד מז\(5\) 764, 773-774 \(1993\)](#); וראו גם: [ע"א 174/88 גוזלן נ' קומפני פריזיאן דהפרטיסיפסיון, פ"ד מב\(1\) 563 \(1988\)](#) שאמנם עסק בחשיפת מידע פרטי של מי שאינו בעל דין בהליך, אך הדברים שנקבעו שם רלבנטיים לענייננו).

14. בענייננו, המידע שבית המשפט הורה על חשיפתו הוא מידע אודות מצבם הכלכלי של כל אחד מבני הזוג - תנועות בחשבונות הבנק ובמוסדות פיננסיים אחרים. כעולה מכתבי הטענות ומפסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה, חלק מהמידע, ודאי זה המתייחס לתקופות שלאחר הקרע בין בני הזוג (שנת 2007), אינו משותף לשניהם. מובן כי מידע זה הוא מידע פרטי, וחשיפתו ללא הסכמת הצדדים - כל אחד ביחס למידע האישי שלו - מהווה פגיעה בפרטיותם. האם פגיעה זו היא מוצדקת? לדעתי התשובה היא בשלילה. הטעם לכך הוא כי אין כל צורך אמיתי בחשיפת המידע של כל צד כלפי רעהו על מנת לקיים את ההליך המשפטי באופן תקין. ההליך שהוגש לבית המשפט המחוזי הוא ערעור מטעם האישה על פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה. בערעור נטען, בין היתר, כי בית המשפט לענייני משפחה טעה בקבעו את המועדים שקבע לצורך איזון הזכויות בין הצדדים, וכי המועד הנכון לצורך איזון הזכויות הוא מועד קודם למועדים שנקבעו (מועד הקרע), שלאחריו צבר כל צד זכויות כלכליות שאין להן כל קשר לצד השני. ברי אפוא כי חשיפת המידע בהתאם למועדים שנקבעו בפסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה אינו נדרש לצורך הליך הערעור.

"הפיכת פסק הדין לאופרטיבי", כלשונו של בית המשפט המחוזי, אינה נדרשת לצורך הכרעה בטענות הצדדים במקרה הנוכחי.

15. ומה באשר לניסיון קידום פשרה בין בעלי הדין - האם קידום הפשרה עשוי להצדיק את הפגיעה בפרטיות האישה? אין חולק כי בית המשפט מוסמך לנסות ולהביא את הצדדים לכלל פשרה (ראו [תקנה 445 לתקנות סדר הדין האזרחי](#), התשמ"ד-1984 (להלן: התקנות) שעניינה הליך הדיון המקדמי בערעור. במאמר מוסגר יצוין כי תקנה זו חלה בערעור על פסק דין של בית המשפט לענייני משפחה, וזאת בשל תחולתן השיורית של התקנות בהליכי משפחה ([בע"מ 1224/05](#) מפדי נ' ג'עס [פורסם בנבו] (3.3.2005); [בע"מ 4738/13](#) פלוני נ' פלונית, [פורסם בנבו] פסקה 20 לפסק דינה של השופטת ד' ברק-אדו (3.9.2013); ח' בן נון וט' [חבקינ הערעור האזרחי](#) 563-562 (מהדורה שלישית, 2012)); ולפי אותו היגיון גם בהליכי ערעור על החלטות ופסקי דין בהליכי משפחה.

אולם, בעוד קידום פשרה מאפשר הפעלת סמכויות כופות מסוימות מצד בית המשפט, כגון זימון בעלי הדין להתייצב בעצמם לדיון המקדמי ([תקנה 445\(ג\)](#) לתקנות; [רע"א 7284/09](#) רוזנשטיין נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (24.11.2009)), וגם זאת בגבולות של צורך ומידה ([רע"א 7340/01 סיגנל טורס בע"מ נ' יובל, פ"ד נו\(2\) 1](#) (2001)) ובאופן השומר על יכולתם של הצדדים להסכים או לדחות את הצעת הפשרה לפי שיקול דעתם הבלעדי; אין בית המשפט רשאי - בשם הניסיון להביא לפשרה - לכפות על הצדדים לחשוף מידע פרטי שאין בו תועלת לצורך קיומו של ההליך. דרך פעולה שכזו, אשר אף ספק אם יש בה כדי להועיל לקידום הפשרה, פוגעת בזכויות הפרט בלי הצדקה. הפשרה, אשר אין חולק על חשיבותה, אינה תכליתו העיקרית של ההליך המשפטי. ההליך המשפטי נועד, בבסיסו, לפתור סכסוכים על ידי גילוי האמת והכרעה בזכויות בעלי הדין. לעומת זאת, הפשרה מבוססת, כל כולה, על יסוד ההסכמה; מכאן הלגיטימציה של פסיקה על דרך הפשרה בהליך המשפטי. ברי אם כן כי ללא הסכמת הצדדים לחשיפת פרטי המידע המבוקשים, לא יכול בית המשפט להורות כן לצורך קידומה של אפשרות פשרה.

16. סיכמו של דבר, הוראת בית המשפט לחשוף את המידע הכלכלי של כל אחד מהצדדים, אשר ניתנה במסגרת הליך דיון מקדמי בערעור, אין בה כל צורך לקיומו התקין של ההליך המשפטי. יתר על כן, אף אם נועדה ההוראה לצורך קידום הפשרה,

הרי שהיא חורגת מגדרי המותר בהליך. ההחלטה פוגעת אם כן, שלא לצורך, בזכות לפרטיות של האישה.

התוצאה במקרה הקונקרטי

17. הגעתי למסקנה כי החלטת בית המשפט מיום 27.3.2017 המורה על חשיפת פרטי המידע של הצדדים ניתנה שלא לצורך ושלא כדין. ואולם, האישה לא השיגה על החלטה זו במועד, אף לא ביקשה להאריך את המועד להשיג עליה ([ע"א 3832/10](#) מיטרני נ' מחלוף [פורסם בנבו] (10.8.2010)) וממילא היא השלימה עמה, כפי שהודיעה לבית המשפט המחוזי (בתגובתה לבקשה מס' 5 נכתב כך: "המשיבה... קבלה היא על עצמה את החלטת כב' בית המשפט והוגשו על ידה לבית המשפט כמתחייב מההחלטה פסיקתאות לחתימה..."). במוקד בקשת רשות הערעור עומדת, על כן, אך ורק הפסיקתא אשר צריכה הייתה להיות אך בבחינת יישום ההחלטה. אלא שעיון בפסיקתא מלמד כי היא איננה משקפת את ההחלטה במדויק. ההחלטה הורתה על חשיפת פרטי המידע של הצדדים לפי האמור בפסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה. פסק הדין קבע חלוקה של רכוש הצדדים לפי שני מועדים שונים - הכספים הנזילים שנצברו עד למועד הגירושין, יום 25.6.2009, וההפקדות בקופות הגמל וקרנות הפנסיה שנצברו עד ליום 1.1.2017. לעומת זאת, לפי הפסיקתא נדרשים כל המוסדות הפיננסיים - בנקים, קופות גמל וקרנות פנסיה כאחד - להציג את היתרות הן ביום 25.6.2009 והן ביום 1.1.2017. מדובר אפוא בהרחבה של ההחלטה מיום 27.3.2017. הרחבה זו איננה אך בגדר טעות סתם. תוצאתה היא הלכה למעשה חשיפה רחבה יותר של המידע הפרטי של הצדדים - שוב, שלא לצורך. על כן, אין מקום להותיר את הפסיקתא כפי שהיא על כנה.

18. התוצאה היא, על כן, שהפסיקתא עליה הורה בית המשפט מבוטלת. תחת זאת, ראיתי לאמץ את הצעת הבעל בתשובתו כי הפסיקתאות שהציעה האישה לבית המשפט המחוזי תחתמנה. פסיקתאות אלה משקפות את הסכמתם של שני הצדדים, בהינתן שהאישה השלימה עם ההחלטה מיום 27.3.2017 ולא ביקשה לערער עליה.

19. אשר על כן, הערעור מתקבל כאמור בפסקה הקודמת. אין צו להוצאות.

ניתן היום, כ"ג באלול התשע"ז (14.9.2017).

ש פ ט

העותק כפוף לשינויי עריכה וניסוח. 17061690_B03.doc אב
מרכז מידע, טל' 077-2703333; אתר אינטרנט, www.court.gov.il
מ' מזוז 54678313-6169/17
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)